

ZOBOWIĄZANIE PRZYWÓDCÓW NA RZECZ ŚRODOWISKA NATURALNEGO

***Razem Przeciwko Utracie Różnorodności Biologicznej
przed 2030 rokiem dla Zrównoważonego Rozwoju***

My, przywódcy państw i szefowie rządów uczestniczący w Szczycie Organizacji Narodów Zjednoczonych w sprawie różnorodności biologicznej i reprezentujący [X] państw ze wszystkich regionów świata, zebraliśmy się dziś przed rozpoczęciem Szczytu, aby jednogłośnie zadeklarować gotowość do zwiększenia globalnych działań na rzecz różnorodności biologicznej oraz zobowiązać się do dostosowania naszych wspólnych wysiłków na rzecz przyrody, klimatu i ludzi do skali aktualnego kryzysu.

Podtrzymujemy nasze wcześniejsze zobowiązanie do międzynarodowej, wielostronnej współpracy w oparciu o idee jedności, solidarności i zaufania pomiędzy krajami, narodami i pokoleniami, i uznajemy je za jedyny sposób, w jaki świat może skutecznie przeciwdziałać obecnym i przyszłym globalnym kryzysom ekologicznym.

Nasza planeta jest zagrożona: wzajemnie potęgujące się kryzysy utraty różnorodności biologicznej, degradacji ekosystemów i zmiany klimatu, będące w znacznym stopniu wynikiem nie zrównoważonego modelu produkcji i konsumpcji, wymagają pilnych i natychmiastowych działań na skalę globalną. Nauka jednoznacznie wskazuje, że utrata różnorodności biologicznej, degradacja ekosystemów morskich i lądowych, zanieczyszczenie, wyczerpywanie się zasobów i zmiana klimatu przyspieszają w niespotykanym dotąd tempie. Coraz szybsze tempo powoduje nieodwracalne szkody w systemach podtrzymujących życie na Ziemi, pogłębiając problem ubóstwa, nierówności społecznych, głodu i niedożywienia. Jeśli nie podejmiemy natychmiastowych działań w celu zatrzymania i odwrócenia tych zmian, spowoduje to znaczne szkody dla globalnej odporności i stabilności gospodarczej, społecznej i politycznej oraz uniemożliwi osiągnięcie Celów Zrównoważonego Rozwoju.

Utrata różnorodności biologicznej jest nie tylko przyspieszana przez zmianę klimatu, ale sama wpływa na jej dynamikę, ponieważ zmniejsza zdolność środowiska naturalnego do przystosowywania się do jej skutków oraz do wiązania i magazynowania dwutlenku węgla. Degradacja ekosystemów, ludzka ingerencja w ekosystemy, utrata naturalnych siedlisk i bioróżnorodności oraz nielegalny handel dziką florą i fauną mogą również przyczynić się do zwiększenia ryzyka pojawienia się i rozprzestrzeniania chorób zakaźnych. COVID-19 pokazuje, że choroby te skutkują nie tylko utratą życia i zdrowia, ale mają także dramatyczny wpływ na wszystkie sfery życia społecznego.

Środowisko naturalne jest fundamentem zdrowia i dobrobytu ludzkości. Musimy uwzględniać całkowitą wartość środowiska naturalnego i zapewnianych przez nie usług przy podejmowaniu decyzji oraz uznać, że ochrona różnorodności biologicznej jest uzasadniona z biznesowego punktu widzenia. Korzyści płynące z odbudowy zasobów naturalnych dziesięciokrotnie przewyższają ponoszone koszty, zaś cena, jaką będziemy musieli zapłacić za brak działania, jest jeszcze wyższa.

Mimo ambitnych globalnych porozumień i celów w zakresie ochrony, zrównoważonego wykorzystania i odnowy różnorodności biologicznej, a także mimo wielu przykładów skutecznych działań na poziomie lokalnym, świat w dalszym ciągu zmierza w złym kierunku. Konieczne jest dokonanie głębokich zmian: po prostu nie możemy pozwolić sobie na to, żeby nadal postępować tak jak w przeszłości.

Niniejsze Zobowiązanie stanowi odpowiedź na kryzys i jest wyrazem potrzeby ponownego potwierdzenia pełnej gotowości do podjęcia pilnych działań ze strony światowych przywódców. Biorąc pod uwagę pandemię COVID-19, która sparaliżowała światowe gospodarki i wymusiła na rządach na całym świecie rozpoczęcie procesu odbudowy i odnowy, decyzje podjęte dziś będą mieć konsekwencje zarówno dla obecnych, jak i dla przyszłych pokoleń.

Zobowiązujemy się, że podejmiemy wszelkie niezbędne działania w celu realizacji wizji życia w zgodzie z naturą przed 2050 rokiem. Skierowanie świata na właściwą drogę do realizacji tego długoterminowego celu będzie wymagało silnej woli politycznej połączonej z rzeczywistą odpowiedzialnością, a także adekwatnych narzędzi i zachęt prawnych, ekonomicznych i finansowych. Rządy, przedsiębiorcy i zwykli obywatele – wszyscy mają swoją rolę do odegrania. Musimy rozszerzyć i wzmocnić ruch na rzecz zmian.

W tej sytuacji zobowiązujemy się do podjęcia w ciągu kolejnych dziesięciu lat następujących pilnych działań w ramach ogłoszonej przez ONZ Dekady Działań na rzecz osiągnięcia zrównoważonego rozwoju oraz do rozpoczęcia procesu odbudowy środowiska naturalnego i różnorodności biologicznej przed rokiem 2030:

1. Zagwarantujemy, że nasza odpowiedź na obecne kryzysy zdrowotne i gospodarcze będzie ekologiczna i sprawiedliwa oraz że w bezpośredni sposób przyczyni się do lepszej odbudowy i kształtowania bardziej zrównoważonych społeczeństw; zobowiązujemy się do umieszczenia różnorodności biologicznej, klimatu i środowiska naturalnego postrzeganego jako całość w centrum naszych planów odbudowy i strategii inwestycyjnych po COVID-19 oraz naszych dążeń do rozwoju i współpracy na poziomie krajowym i międzynarodowym.

2. Zobowiązujemy się do opracowania oraz pełnego wdrożenia ambitnych i transformacyjnych globalnych ram działania na rzecz różnorodności biologicznej po roku 2020 jako kluczowego narzędzia w osiąganiu Celów Zrównoważonego Rozwoju, które zostaną przedstawione do zatwierdzenia podczas obrad 15. Konferencji Stron Konwencji Narodów Zjednoczonych o różnorodności biologicznej (CBD CoP 15) i obejmą:

a. pakiet jasnych i ambitnych celów poparty najlepszą dostępną wiedzą naukową, technologią, badaniami oraz wiedzą tubylczą i tradycyjną,

b. zobowiązanie do wyeliminowania bezpośrednich i pośrednich przyczyn utraty różnorodności biologicznej, zapobiegania wymieraniu gatunków wskutek działalności człowieka, odbudowy populacji gatunków, znacznego zwiększenia poziomu ochrony lądów i oceanów za pośrednictwem reprezentatywnych, należycie połączonych i efektywnie zarządzanych sieci obszarów chronionych oraz innych skutecznych obszarowych środków ochronnych, a także do odbudowy znacznej części zdegradowanych ekosystemów,

c. zobowiązanie do pełnego i skutecznego angażowania w procesy decyzyjne ludności autochtonicznej i lokalnych społeczności z poszanowaniem ich praw zgodnie z założeniami instrumentów krajowych i międzynarodowych,

d. poparte silnym mechanizmem monitorowania i przeglądu zobowiązania oraz środki implementacyjne adekwatne do wyzwania, jakim jest zatrzymanie i odwrócenie spadku różnorodności biologicznej,

e. zobowiązanie do wzmocnienia współpracy w ramach wielostronnych umów środowiskowych, organizacji i programów międzynarodowych w celu bardziej

efektywnej i skutecznej implementacji ram działania na rzecz różnorodności biologicznej.

3. Podwoimy wysiłki na rzecz upowszechnienia nowoczesnego, kompleksowego postrzegania połączonych i współzależnych wyzwań związanych z utratą bioróżnorodności, degradacją ekosystemów lądowych, słodkowodnych i oceanicznych, wylesianiem, pustynnieniem, zanieczyszczeniem i zmianą klimatu. Zobowiązujemy się, że stawimy czoła tym wyzwaniom w sposób zintegrowany, spójny i gwarantujący rozliczalność dzięki skutecznym i silnym mechanizmom kontrolnym oraz że będziemy dawać przykład poprzez działania w naszych krajach.

4. Zobowiązujemy się do przejścia na zrównoważone modele produkcji i konsumpcji oraz do wprowadzenia zrównoważonych systemów produkcji żywności, które będą zaspokajać potrzeby społeczeństwa bez naruszania granic planety, w tym poprzez:

a. przyspieszenie procesu przechodzenia na model zrównoważonego wzrostu uniezależnionego od wykorzystania zasobów, w tym poprzez zwrócenie się ku zasobooszczędnej gospodarce o obiegu zamkniętym, promowanie zmiany zachowań oraz znaczące zwiększenie skali rozwiązań opartych na przyrodzie oraz rozwiązań ekosystemowych w środowisku lądowym i morskim,

b. wspieranie zrównoważonych łańcuchów dostaw, znaczące ograniczenie środowiskowych oddziaływań związanych z globalnym popytem na towary oraz wspieranie praktyk, które prowadzą do regeneracji ekosystemów,

c. eliminację z polityki gruntowej i rolnej praktyk szkodliwych dla ekosystemów lądowych i morskich oraz promowanie zrównoważonego zarządzania gruntami i obszarami leśnymi, które przyczyni się do znacznego zmniejszenia utraty siedlisk, zmiany nie zrównoważonego modelu wykorzystania gruntów, ograniczenia wylesiania i fragmentacji, osiągnięcia neutralnego stanu degradacji gruntów oraz zachowania różnorodności genetycznej,

d. eliminację nie zrównoważonych sposobów eksploatacji oceanów i ich zasobów, w tym nielegalnych, nieraportowanych i nieuregulowanych połowów oraz nie zrównoważonych praktyk połowowych i hodowlanych, a także współpracę na rzecz opracowania spójnego globalnego podejścia do ochrony oceanów i zrównoważonego wykorzystania jego zasobów, między innymi poprzez dążenie do zakończenia podczas kolejnej międzyrządowej konferencji negocjacji w sprawie skutecznego i prawnie obowiązującego międzynarodowego instrumentu ochrony i zrównoważonego wykorzystania morskiej różnorodności biologicznej na obszarach znajdujących się poza jurysdykcją krajową w ramach Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawie morza,

e. wyraźne zwiększenie wysiłków na rzecz ograniczenia szkód powodowanych przez obce gatunki inwazyjne,

f. znaczące zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza, lądów, gleb, wód słodkich i oceanów, w szczególności poprzez ograniczenie przedostawania się tworzyw sztucznych do oceanów do 2050 roku, a także zmniejszenie poziomu zanieczyszczeń związanych z użyciem środków chemicznych, nadmiernym wykorzystaniem nawozów i powstawaniem odpadów niebezpiecznych, w tym poprzez wzmocnienie globalnej koordynacji, współpracy i właściwego zarządzania w kwestii odpadów morskich i mikroplastiku z naciskiem na podejście obejmujące cały cykl życia produktów, jak również dążenie do osiągnięcia ambitnych rezultatów w trakcie procesu

opracowywania „Strategicznego podejścia do należytego zarządzania substancjami chemicznymi i odpadami po roku 2020”.

5. Zobowiązujemy się do ambitniejszego i ściślejszego dostosowania krajowych polityk w sprawie klimatu do postanowień porozumienia paryskiego wraz ze zwiększeniem wkładu poszczególnych krajów, wdrożeniem długoterminowych strategii osiągania celów dotyczących temperatury wyznaczonych przez porozumienie paryskie, osiągnięciem celu neutralności klimatycznej do połowy stulecia, wzmocnieniem odporności gospodarki i ekosystemów na skutki zmiany klimatu oraz wspieraniem konwergencji w finansowaniu działań w obszarze klimatu i różnorodności biologicznej.

6. Zobowiązujemy się położyć kres przestępstwom przeciwko środowisku, które mogą poważnie szkodzić wysiłkom na rzecz przeciwdziałania degradacji środowiska, utracie różnorodności biologicznej i skutkom zmiany klimatu oraz podważać bezpieczeństwo, praworządność, prawa człowieka, zdrowie publiczne oraz rozwój społeczny i gospodarczy. Zapewnimy stworzenie skutecznych, proporcjonalnych i odstraszających ram prawnych, wzmocnimy krajowe i międzynarodowe organy ścigania oraz będziemy wspierać skuteczną współpracę. Nasze działania obejmą ponadto zwalczanie związanych ze zorganizowaną przestępczością przestępstw przeciwko środowisku, takich jak nielegalny handel dzikimi zwierzętami i drewnem, które będą traktowane jako poważne przestępstwa, poprzez działanie w całym łańcuchu dostaw, wygaszanie popytu na nielegalnie pozyskiwaną faunę, drewno oraz produkty uboczne, a także angażowanie lokalnych społeczności w celu zapewnienia zrównoważonych rozwiązań dla ludzi, przyrody i gospodarki.

7. Zobowiązujemy się do zwiększenia roli i znaczenia różnorodności biologicznej w odpowiednich politykach sektorowych i międzysektorowych na wszystkich poziomach, w tym w kluczowych sektorach takich jak produkcja żywności, rolnictwo, rybołówstwo i leśnictwo, energetyka, turystyka, infrastruktura i przemysł wydobywczy, sieci handlowe i łańcuchy dostaw, a także w tych kluczowych międzynarodowych umowach i procesach, które mają realny potencjał wywołania niezbędnych zmian, w tym G7, G20, WTO, WHO, FAO, UNFCCC i UNCCD. Jednocześnie zagwarantujemy, że wszelkie polityki, decyzje i inwestycje rządowe będą uwzględniać pełną wartość środowiska naturalnego i różnorodności biologicznej, a także że będą promować ochronę, odbudowę i zrównoważone wykorzystanie bioróżnorodności i zasobów genetycznych oraz sprawiedliwy i równy podział korzyści wynikających z ich użytkowania.

8. Zobowiązujemy się do spójnej integracji podejścia „Jedno Zdrowie”, które łączy kwestie zdrowia publicznego i ochrony środowiska, ze wszystkimi odnośnymi politykami i procesami decyzyjnymi na wszystkich poziomach.

9. Wzmocnimy wszystkie finansowe i pozafinansowe środki wdrożeniowe, aby przekształcić i zreformować nasze sektory gospodarcze i finansowe oraz zabezpieczyć dobrobyt ludzi i chronić planetę między innymi poprzez:

a. zachęcanie systemu finansowego na szczeblu krajowym i międzynarodowym, w tym banków, funduszy, korporacji, inwestorów i mechanizmów finansowych, do zharmonizowania przepływów finansowych ze zobowiązaniami środowiskowymi i Celami Zrównoważonego Rozwoju z uwzględnieniem wartości środowiska naturalnego i różnorodności biologicznej oraz zwiększania roli ochrony, odbudowy i zrównoważonego wykorzystania różnorodności biologicznej w decyzjach inwestycyjnych i finansowych i w zarządzaniu ryzykiem między innymi poprzez zachęcanie do stosowania taksonomii,

b. zwiększenie mobilizacji zasobów ze wszystkich źródeł publicznych i prywatnych, maksymalizację wydajności i skuteczności wykorzystania istniejących zasobów oraz ułatwianie dostępu do pomocy tam, gdzie jest ona potrzebna, aby znacznie zwiększyć skalę wsparcia dla różnorodności biologicznej, w tym dzięki rozwiązaniom opartym na przyrodzie, które skutecznie przyczyniają się nie tylko do realizacji celów w zakresie różnorodności biologicznej i klimatu, ale w miarę potrzeb także celów w zakresie zrównoważonego rozwoju, poprawy warunków bytowych i ograniczania ubóstwa,

c. eliminację lub zmianę przeznaczenia dotacji i innych zachęt, które są szkodliwe dla przyrody, różnorodności biologicznej i klimatu, przy jednoczesnym znacznym zwiększeniu zachęt mających pozytywny lub neutralny wpływ na różnorodność biologiczną we wszystkich sektorach produkcji,

d. poprawę wydajności, przejrzystości i odpowiedzialności w wykorzystaniu istniejących zasobów, w tym poprzez zapewnienie wspólnych korzyści, śledzenie środków finansowych i sprawozdawczość.

10. Zobowiązujemy się, że nasze podejście do projektowania i wdrażania polityki będzie oparte na podstawach naukowych z uwzględnieniem kluczowej roli wiedzy tradycyjnej i tubylczej oraz nauki i badań w walce z degradacją ekosystemów, utratą różnorodności biologicznej i zmianami klimatu. Zaangażujemy całe społeczeństwo, w tym sektor biznesowy i finansowy, ludność autochtoniczną i społeczności lokalne, obrońców prawa ludzi do życia w czystym środowisku, samorządy i władze lokalne, grupy wyznaniowe, kobiety, młodzież, grupy społeczeństwa obywatelskiego, środowisko akademickie i inne zainteresowane strony.

Popierając niniejsze Zobowiązanie dla Natury, nie tylko wyrażamy aprobatę dla jej treści, ale zobowiązujemy się do skutecznych działań i wzajemnej odpowiedzialności za głęboki kryzys, w jakim jest nasza planeta. Znajdujemy się w momencie przełomowym i jesteśmy w pełni świadomi, że obecne i przyszłe pokolenia będą oceniać nas przez pryzmat naszej gotowości i zdolności do realizacji jego założeń. Wraz z niniejszym Zobowiązaniem wyrażamy wolę wspierania instytucji Organizacji Narodów Zjednoczonych i ich fundamentalnej roli w pobudzaniu globalnych działań na rzecz zwalczania obecnego kryzysu w nadchodzących decydujących miesiącach i latach.

Zobowiązujemy się do ścisłej współpracy w ramach przygotowań do kluczowych międzynarodowych wydarzeń i procesów odbywających się w 2021 roku, w tym G7, G20, Światowego Kongresu Ochrony Przyrody IUCN, piątego posiedzenia Zgromadzenia ONZ ds. Środowiska, UNFCCC COP26 oraz Konferencji ONZ w sprawie oceanów, aby osiągnąć ambitne i realne rezultaty, które stworzą solidne podstawy dla globalnych ram działania na rzecz różnorodności biologicznej po roku 2020. Wzywamy wszystkie zainteresowane strony, aby przyłączyły się do naszego zobowiązania do zajęcia się krytyczną sytuacją naszej planety w czasie poprzedzającym CBD CoP 15 i w dalszej przyszłości.

Zobowiązujemy się do uczestnictwa w najważniejszych międzynarodowych wydarzeniach w przyszłym roku i w kolejnych latach, w szczególności tych, które będą odbywać się w trakcie tygodnia spotkań wysokiego szczebla Zgromadzenia Ogólnego ONZ we wrześniu 2021 roku, aby dokonać przeglądu postępów i ponownie potwierdzić powyższe zobowiązania.